

Onderwijssecretariaat van Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap
Ravensteingalerij 3 bus 7 1000 Brussel tel. 02/506 41 50 fax 02/502 12 64 info@ovsg.be www.ovsg.be

ALGEMENE MUZIKALE VORMING

Lagere Graad L1 en L2– sectie jongeren

Bijgestuurd Leerplan

Deeltijds Kunstonderwijs – Studierichting Muziek

Dit leerplan werd goedgekeurd op 12 juni 1997 conform het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 juni 1992 tot vaststelling van de goedkeuringsmodaliteiten van leerplannen.

D/1999/7634/003

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaandelijke toestemming van OVSG.

Bestelnummer: O/5/1997/004

Onderwijssecretariaat van de steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschapvzw

Ravensteingalerij 3 bus 7

1000 Brussel

OVSG 02-03-1999

Bijgestuurd leerplan AMV L1 en L2 JONGEREN

INLEIDING BIJ HET BIJGESTUURD LEERPLAN AMV
21 januari 1997

ALGEMENE DOELEN

Het aanleren van de muzikale taal.

AMV heeft tot doel om de muzikale taal aan te leren bij kinderen. De muzikale taal moet eerst aangeleerd worden wil men er zich van kunnen bedienen. Het lijkt dan ook evident dat een technisch leerplan onontbeerlijk is. Muzikale beleving en verdieping worden eraan gekoppeld, maar zijn moeilijk concreet te verwoorden. Dit gaat gepaard met een delicaat proces dat goed moet begeleid worden door de leerkracht.

Refereren naar taalopvoeding in het lager onderwijs kan verduidelijking geven:

eerste graad: technisch lezen vgl met AMV L1 en AMV L2: basis, vooral technisch correct leren weergeven van een muziekttekst, (beleving op een onbewust niveau)

tweede graad: begrijpend lezen vgl met AMV L3: inzichtelijke weergave van een tekst (tonaarden, metrum, ritme, vorm, structuur, aandacht voor expressiviteit), betekenis verstaan en kunnen geven (bewustmaking)

derde graad: expressief lezen vgl met AMV L4: streven naar spontane expressiviteit (bewuste vertolking)

Vorming

Zoals alle onderwijs heeft ook het vak AMV een specifiek vormende waarde. Verschillende aspecten van de persoonlijkheid worden verdiept. Het ontwikkelen van deze aspecten is complementair aan andere onderwijsvormen of benadert deze langs een andere invalshoek:

- het opvoeden tot zelfstandigheid (het verwerven van een studiemethode,...)
- expressie van emoties door middel van de muzikale taal,
- sociale vaardigheden (breeddenkendheid, samenwerking, het naar voor treden binnen een groep, ...),

- beheersing

lichaamsbeheersing: houding, ademhaling, motoriek, ...;

zelfbeheersing: concentratie, podiumgedrag, angst overwinnen, ...

- zin voor afwerking en authenticiteit.

Algemene vorming.

Naast de muzikaal-technische vorming en de persoonlijkheidsvorming wordt in de les AMV ook gestreefd naar het scheppen van een culturele achtergrond. Concreet betekent dit dat vormbesef, kennis van componisten, instrumenten e.d. in de mate van het mogelijke geïnitieerd zullen worden zodat een algemene culturele interesse wordt opgewekt zonder echter specialistisch te (kunnen) zijn.

Vanuit dit vertrekpunt bereidt AMV voor op AMC.

Muzikale vorming

Muziek is een entiteit. AMV richt zich vooral naar het aanleren van muziek door analyse en synthese van haar deelaspecten. De bewustmaking van muzikale deelaspecten kan vergemakkelijkt worden door middel van bvb beweging, gebruik maken van beelden, fantasie (verhalen, films, ...).

Daarnaast is het ontwikkelen van muzikaliteit erg belangrijk. Het bijbrengen van muzikaliteit zal enkel mogelijk zijn wanneer elke leerkracht er steeds aandacht aan schenkt, de leerling duidelijk maakt wat onder muzikaliteit verstaan wordt en hij/zij daarbij ook een studiemethode met de leerlingen meegeeft.

Algemene Muzikale Vorming.

Het vak AMV legt een **algemene basis**. Dit wil zeggen dat AMV geen specifieke voorbereiding kan geven voor om het even welk instrument. Verschillende parameters, die als basisgegeven binnen de instrumentles vereist zijn, worden aangebracht. Dit gebeurt echter binnen de mogelijkheden van het kind (8- tot 12- jarigen) en zijn stemcapaciteit. De specifieke notenleer van elk instrument zal soms ruimere eisen stellen.

In dit kader adviseren wij dat

- tenminste binnen de school een uniforme terminologie (aangebracht in de les AMV) wordt gebruikt,

- er gedachtenuitwisseling is tussen het vakteam AMV en de leraars instrument,

- het vak samenzang een rol speelt bij het expressief zingen en de link kan leggen met instrument en AMV.

HET PROFIEL VAN HET VAK AMV

Het traditionele notenleeronderricht bestond hoofdzakelijk uit drie onderdelen die in AMV een grondige evolutie hebben ondergaan: het solfiëren van notenleerlessen, melodisch en ritmisch dictee en theorie.

Veel ZINGEN blijft de hoofdbrok. Het mag echter niet enkel bij solfiëren blijven: woord, beweging en spel worden gecombineerd (bvb handzingen, blokfluit, klappen en tikken). Het musiceren wordt aangewakkerd door een actieve en creatieve deelname van de leerlingen. Eenvoudige volks- en kinderliederen, die nauw aansluiten bij de belevingswereld van het kind vormen het vertrekpunt van het repertoire. Dit wordt aangevuld met notenleerlessen waarvan het thematisch materiaal bij voorkeur geput is uit de muziekliteratuur of door hedendaagse componisten is samengesteld. Voor vele kinderen is dit de eerste kennismaking met diverse klassieke of andere muziekstijlen en een schuchtere aanzet tot "esthetische beleving".

GEHOORVORMING is niet meer enkel het geschreven pianodictee maar behelst een heel scala van oefeningen die overal waar mogelijk in de les aan bod komen. Het inwendig voorstellingsvermogen en het geheugen worden daarbij stelselmatig en doelbewust getraind. Het is één van de pijlers van de AMV geworden.

RITME, ingepast in een maatstructuur, wordt belangrijk binnen de cursus AMV. Nu worden ritmische vaardigheden met verschillende werkvormen en gevarieerde oefeningen aangeleerd. Rimtetaal en ritmekaartjes hebben hun pedagogische waarde bewezen. Er wordt ook gewerkt met 'lichaamseigen' en klein slagwerk.

De zuivere THEORIE heeft in de AMV aan belang ingeboet, aangezien de doelgroep kinderen van de lagere school zijn. Zoals de spraakkunst niet aangeleerd wordt vóór een kind kan spreken, proberen we niet meer een hoop abstracte kennis in te lepelen vooraleer we er enige duiding aan kunnen geven. De theorie wordt met andere woorden aan de hand van de praktijk ingeoeffend. Er wordt ook van bij het begin aandacht besteed aan dynamiek, frazering en elementair vormbewustzijn.

Voorts zijn er enkele aspecten die meer aandacht krijgen. Zo wordt de schrijftechniek apart ingeoeffend. Af en toe worden er muziekfragmenten beluisterd die aansluiten bij het repertoire. Creativiteit onder de vorm van improvisatie wordt, waar het kan, ontwikkeld. Tenslotte biedt de cursus samenzang de mogelijkheid om op het podium te staan en projecten uit te werken waarin de kinderen zich creatief en vocaal kunnen uitleven.

GEBRUIK VAN HET LEERPLAN

Het leerplan is in vier kolommen onderverdeeld: doelstellingen, basis of uitbreiding, leerinhouden en methodologische wenken.

Bij elke doelstelling (1° kolom) is aangegeven of dit een basisdoelstelling of een uitbreidingsdoelstelling is (2° kolom) (zie verder). De leerinhouden die voor dezelfde doelstelling aangebracht en bereikt moeten worden staan opgesomd in de 3° kolom. Uiterst rechts (4° kolom) staan de methodologische wenken. Dit zijn 'raadgevingen' voor de leerkracht en dienen dus niet door de leerlingen te worden gerealiseerd.

Het leerplan is ingedeeld volgens de vijf hoofdaspecten van het vak:

- 1 metrum
- 2 ritme
- 3 melodie
- 4 gehoorvorming
- 5 theorie

Het is evident dat deze niet als alleenstaande onderwerpen moeten worden bereikt maar in het geheel moeten worden geïntegreerd.

In verband met maatslag willen we vermelden dat dit een visueel hulpmiddel is. Het uiteindelijke doel is *het aanvoelen van het metrum*. Toch willen we aanraden om de maat te slaan met een losse arm en een duidelijk keerpunt aan te geven voor de tellen.

Ook andere vormen van 'maatspelen' kunnen zinvol aangewend worden.

Opmerking: dit leerplan is uitgetypt in het programma WP 5.2. Dit heeft tot gevolg dat de maatcijfers niet op de correcte schrijfwijze konden ingevoerd worden. De schrijfwijze 2/4 is dus niet bedoeld als voorbeeld, maar enkel als kennisgeving!

TOELICHTING

A. Hoofddoelstellingen en leerplandoelstellingen.

Leerplandoelstellingen zijn zeer correcte omschrijvingen van te bereiken deelaspecten van het vak. Zij staan echter in dienst van het bereiken van volgende hoofddoelen: zelfstandigheid, het ontwikkelen van de muzikale vermogens, technische vaardigheid in dienst van musiceervreugde en creativiteit. Deze hoofddoelen moeten bij elke leerplandoelstelling worden nagestreefd

Opmerking: "onder begeleiding uitvoeren" betekent dat een leerling mits enige voorbereiding of hulp van de leerkracht gebruik kan maken van het geleerde in een andere situatie dan de oorspronkelijke leersituatie. Praktisch bekeken betekent dit dat de doelstellingen die omschreven zijn met 'onder begeleiding toepassen' tot de leerstof behoren, maar nog niet op een proef moeten gerealiseerd worden.

B. Bij de leerplandoelstellingen kan eveneens een *onderscheid* gemaakt worden tussen **Basisdoelstellingen (B)** en **Uitbreidingsdoelstellingen (U)**:

Basisdoelstellingen (B): kunnen en moeten door alle leerlingen worden bereikt; zij staan borg voor een minimumprogramma dat door iedereen en in alle omstandigheden moet worden nagestreefd.

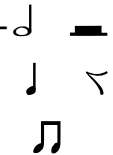
Uitbreidingsdoelstellingen (U): worden aangewend als middel tot differentiatie naar de scholen toe of sluiten aan bij de verschillen tussen de leerlingen. In bepaalde situaties en met bepaalde leerlingen kan naast het minimumpakket iets extra worden bereikt.

C. De maat 6/8 behoort niet meer tot de leerstof van AMV L1. Dit wil echter niet uitsluiten dat liederen in deze maatsoort in de les Samenzang onbewust aan bod kunnen komen.

Bijgestuurd leerplan AMV L1 JONGEREN

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
<p>- de maat 2/4 uitvoeren en toepassen</p>	<p>B</p>	<p>1. METRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> - theoretische oefeningen - het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen 	<ul style="list-style-type: none"> - afhankelijk van het tempo kan er onderverdeeld gewerkt worden (de II slaan de maat, de I geeft naast de tellen ook de onderverdeling aan). - maattikken en/of maatspelen kan best aan het maatslaan voorafgaan. - ééNZelfde oefening (ritmische oefening, notenleerles, ...) in verschillende tempi uitvoeren. - leerlingen proberen zelfstandig een tempo te bepalen. - alleen een doorgedreven training resulteert in het nauwkeurig uitvoeren van ritmische structuren binnen het metrum.
<p>- de maten 3/4 en 4/4 (C) onder begeleiding uitvoeren en toepassen</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> - theoretische oefeningen - het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen 	<ul style="list-style-type: none"> - het maatslaan wordt in het beginstadium met de twee armen (in spiegelbeeld) tegelijkertijd geoefend.

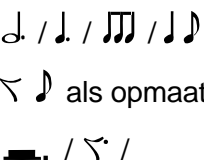

		<ul style="list-style-type: none"> - <p>met eenvoudige combinaties</p>	
- intervallen in tonaal verband in de toonaard Do groot uitvoeren	B	<p>3. MELODIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - aaneengesloten beweging - intervallen gebaseerd op de drieklanken van de tonale toontrappen - tessituur van b tot d'' 	<ul style="list-style-type: none"> - moeilijkere ritmische structuren combineren met eenvoudige melodieën en vice versa. - aandacht besteden aan de muzikale vorm. - inlassen van stante pede-oefeningen (echter niet op het examen).
<p>- een ritmisch dictee in 2/4 kunnen noteren en een ritmisch dictee in 3/4 onder begeleiding kunnen noteren</p> <p>- een melodisch dictee kunnen noteren</p>	<p>B</p> <p>B</p>	<p>4. GEHOORVORMING</p> <ul style="list-style-type: none"> - alle geziene ritmen - aaneengesloten beweging in Do groot 	<ul style="list-style-type: none"> - via aanvul-, verbeter-, herkenningdictee ... komen tot een volledig ritmisch dictee - ritmisch dictee haalt betere resultaten met behulp van een ritmeschema aan bord. - curve meetekenen of handzingen kunnen helpen bij het inwendig voorstellen.

<p>- een melodisch-ritmisch dictee in 2/4 kunnen noteren en een melodisch-ritmisch dictee in 3/4 onder begeleiding kunnen noteren</p>	<p>B</p>	<p>- intervallen binnen het akkoord van Do</p> <p>- aaneengesloten beweging in Do groot</p> <p>- intervallen binnen het akkoord van DO</p> <p>- ritme: - </p>	<p>- moeilijkere ritmische structuren combineren met eenvoudige melodieën en vice versa.</p>
<p>- de toonladder van Do toepassen</p> <p>- diverse uitvoeringstekens kunnen verklaren en onder begeleiding tot uitvoering</p>	<p>B</p> <p>B</p>	<p>5. THEORIE</p> <p>- de toonladder schrijven met aanduiding van de hele en de halve tonen</p> <p>- de drieklank van Do</p> <p>- benaming van de intervallen</p> <p>- lento, andante, moderato, allegro</p> <p>- piano, mezzo-forte, forte,</p>	<p>- het is zeer belangrijk dat de juiste terminologie wordt gehanteerd.</p> <p>- de inhoud en hoedanigheid van intervallen hoeft niet aan bod te komen.</p> <p>- in functie van de praktijk.</p>

brengen.		crescendo , decrescendo of diminuendo - legato, staccato - ademhalingsteken, bindboog - fermate - herhalingsteken, Da Capo al Fine, Dal Segno (verzen- dingsteken) - koppeltteken	
----------	--	--	--

Bijgestuurd leerplan AMV L2 JONGEREN

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
1) maten 2/4, 3/4, 4/4 (C) uitvoeren en toepassen.	B	<p>1. METRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> - theoretische oefeningen. - het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen. 	<ul style="list-style-type: none"> - afhankelijk van het tempo kan er onderverdeeld gewerkt worden (de II slaan de maat, de I geeft naast de tellen ook de onderverdeling aan). - éénzelfde oefening (ritmische oefening, notenleerles, ...) in verschillende tempi uitvoeren. - de leerlingen proberen zelfstandig een tempo te bepalen. - maattikken en/of maatspelen kan best aan het maatslaan voorafgaan. - alleen een doorgedreven training resulteert in het nauwkeurig uitvoeren van ritmische structuren binnen het metrum.

<p>2) maat 6/8 ($\frac{2}{\text{♩}}$) uitvoeren en toepassen.</p>	<p>B</p>	<p>- theoretische oefeningen. - het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen.</p>	<p>- de leerlingen slaan de maat in twee tellen. - indien nodig geeft de leerkracht naast de tellen ook de onderverdeling aan.</p>
<p>1) ritmische structuren in de maten 2/4, 3/4 en 4/4 (♩) uitvoeren.</p> <p>2) ritmische structuren in de maat 6/8 ($\frac{2}{\text{♩}}$) uitvoeren</p>	<p>B</p> <p>B</p>	<p>2. RITME</p> <p>- benaming en duur van notenwaarden en rusttekens: </p> <p>- benaming en duur van notenwaarden en rusttekens: </p>	<p>- gebruik maken van ritmetaal (als hulpmiddel). - inlassen van stante pede-oefeningen.</p>

<p>3) een melodisch dictee kunnen noteren</p> <p>4) grote en kleine tertstoonarden kunnen herkennen</p>	<p>B</p> <p>B</p>	<p>- aaneengesloten beweging in Do - Fa - Sol groot, la - re - mi klein (natuurlijke wending).</p> <p>- intervallen binnen de drieklanken van de tonale trappen (I - IV - V).</p> <p>- onderscheid tussen grote en kleine tertsen</p> <p>- onderscheid tussen secunden en tertsen in tonaal verband.</p> <p>- onderscheid tussen grote en kleine tertstoonarden aan de hand van liedjes, eenvoudige thema's, muziekstukjes, ...</p>	<p>- in het kader van de studie van grote en kleine tertstoonarden is het meer verantwoord en gemakkelijker grote en kleine tertsen van elkaar op het gehoor te onderscheiden dan secunden.</p>
<p>5) een melodisch-ritmisch dictee in 2/4 en 3/4 kunnen noteren</p>	<p>B</p> <p>U</p> <p>B</p>	<p>- aaneengesloten beweging in Do - Fa - Sol groot.</p> <p>- aaneengesloten beweging in la-re-mi-klein.</p> <p>- onderscheid tussen secunden en tertsen in tonaal verband.</p>	<p>- moeilijkere ritmische figuren combineren met eenvoudige melodieën en vice versa.</p> <p>- complexe combinaties van ritmische structuren vermijden.</p>

<p>6) een melodisch-ritmisch dictee in 6/8 ($\overset{2}{\text{r}}$) kunnen noteren</p>	<p>U</p> <p>U</p>	<p>- ritme:</p> <p>- aaneengesloten beweging in Do - Sol - Fa Groot.</p> <p>- aaneengesloten beweging in la-re-mi klein.</p>	
<p>1) de toonladders Do - Fa - Sol Groot en la - re - mi klein (natuurlijke wending) toepassen.</p>	<p>B</p>	<p>5. THEORIE</p> <p>- deze toonladders schrijven met aanduiding van de hele en de halve tonen</p>	<p>- het is zeer belangrijk dat de juiste terminologie wordt gehanteerd.</p>

<p>2) begrip van # , b en \flat .</p> <p>3) het verschil in octaaflijging tussen sol - en fasleutel begrijpen.</p>	<p>B</p> <p>U</p> <p>U</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gronddrieklanken van Do - Fa - Sol groot en la - re - mi klein (nat.) - benamingen van de enkelvoudige intervallen - secunden en tertsen met hoedanigheid en inhoud - alle reine intervallen met inhoud - toontrapbenamingen (+ onder-tonica) - toepassen in toonladders en schrijfoefeningen - volgorde van de # en b - overzetten van sol - naar fasleutel en vice versa met gebruik van 8^{alta} en 8^{bassa} . 	<p>- de hoedanigheid en de inhoud van de sext en de septiem hoeft niet aan bod te komen.</p> <p>- in functie van de praktijk</p>
<p>4) diverse uitvoeringstekens kunnen verklaren en onder begeleiding tot uitvoering brengen.</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> - portato - mp - pp - ff - ritenuto en a tempo - codateken - Italiaanse benamingen 	<p>- in functie van de praktijk</p> <p>- afhankelijk van het gebruikte handboek</p>

Evaluatie AMV L1

1 Zangproef:

- Voor te bereiden proef (in maat 2/4): maximum één week op voorhand
 - een te solfiëren proef
 - een ritmische proefbeiden al dan niet geïntegreerd in één proef
Mits duidelijke afgesproken criteria met alle lkr AMV kan deze proef afgenomen worden door de eigen leerkracht. Het zou nuttig zijn om deze proef tweemaal per jaar af te nemen, één maal in het midden van het schooljaar en één maal een korte periode voor het eindexamen.
- A prima vista (in maat 2/4): mits een korte voorbereiding
 - een te solfiëren proef
 - een ritmische proefbeiden al dan niet geïntegreerd in één proef

2 Gehoorproef:

- een ritmisch dictee in 2/4
- een melodisch dictee (inhoud zie leerplan: punt 4 gehoorvorming)
- een melodisch-ritmisch dictee (inhoud zie leerplan: punt 4 gehoorvorming)

3 Theorie:

- oefeningen geënt op liedjes, lesjes of thema's.

4 Dagelijks werk

Vermits een examen een momentopname is, is het verantwoord een klein deel van de examenpunten toe te wijzen aan dagelijks werk. Verschillende toetsen (schriftelijk, mondeling of gezongen) kunnen in dit cijfer vervat worden. Ook een woordelijke omschrijving van de prestaties van de leerling zou bij een evaluatie niet mogen ontbreken.

Toelichting:

Het verdient aanbeveling de leerstof zo evenwichtig mogelijk te spreiden over de verschillende proeven zonder echter verschillende deelaspecten in moeilijke combinaties samen te brengen.

Het gebruik van hulpmiddelen (bvb ritmelettergrepen), zoals omschreven bij de methodologische wenken, worden op het examen niet toegestaan.

Evaluatie AMV L2

1 Zangproef:

- Voor te bereiden proef (in maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): maximum één week op voorhand
 - een te solfiëren proef
 - een ritmische proef

beiden al dan niet geïntegreerd in één proef

Een gedeelte staat in sol sleutel, een ander gedeelte in fas sleutel.

Mits duidelijke afgesproken criteria met alle lkr AMV kan deze proef afgenomen worden door de eigen leerkracht. Het zou nuttig zijn om deze proef tweemaal per jaar af te nemen, één maal in het midden van het schooljaar en één maal een korte periode voor het eindexamen.

- A prima vista (in maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): mits een korte voorbereiding
 - een te solfiëren proef
 - een ritmische proef
- beiden al dan niet geïntegreerd in één proef
- Een gedeelte staat in sol sleutel, een ander gedeelte in fas sleutel.

2 Gehoorproef: opgesplitst in twee delen:

1. Keuze uit:

- een ritmisch dictee in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8 (inhoud zie leerplan: punt 4 Gehoorvorming)
- een melodisch dictee (inhoud zie leerplan: punt 4 Gehoorvorming)

2. Melodisch-ritmisch dictee:

- een melodisch-ritmisch dictee in 2/4 of 3/4 (inhoud zie leerplan: punt 4 Gehoorvorming)

3 Theorie:

- oefeningen geënt op liedjes, lesjes of thema's.

4 Dagelijks werk

Vermits een examen een momentopname is, is het verantwoord een klein deel van de examenpunten toe te wijzen aan dagelijks werk. Verschillende toetsen (schriftelijk, mondeling of gezongen) kunnen in dit cijfer vervat worden. Ook een woordelijke omschrijving van de prestaties van de leerling zou bij een evaluatie niet mogen ontbreken.

Toelichting:

Het verdient aanbeveling de leerstof zo evenwichtig mogelijk te spreiden over de verschillende proeven zonder echter verschillende deelaspecten in moeilijke combinaties samen te brengen.

Het gebruik van hulpmiddelen (bvb ritmelettergrepen), zoals omschreven bij de methodologische wenken, worden op het examen niet toegestaan.

BIBLIOGRAFIE AMV L1

1) Bryon - Roelstraete: *Ik leer muziek* - deel 1a
Bryon - Decancq: *Ik leer muziek* - deel 1b
+ enkele pianobegeleidingen bij deel 1b
+ didactische wenken in het boek zelf

Uitgeverij: Musica Flandrorum
Vichteplaats 6 - 10a
8560 Vichte
Tel. 056/777652

2) Cabus: *Beginmethode voor notenleer*: eerste deel
+ boek met pianobegeleidingen

Uitgeverij: Maurer
Watermanlaan 7
1200 Brussel

3) Ceulemans - Mattheessens - Van Hoken - Byttebier:
Notenleerlessen 1
+ handleiding

Uitgeverij: De Sikkell
Nijverheidsstraat 6
2390 Malle
Tel: 03/312.47.61

4) Jos De Ryck - Lode Dieltiens - Marc Van den Broeck:

Doe je mee AMV? deel 1

+ boek met pianobegeleidingen en enkele didactische wenken

+ cassette

Uitgeverij: De Garve

Groene Poortdreef 27

8200 Sint-Michiels Brugge

Tel: 050/383846

5) Luc De Smet: *Notenleer eerste jaar*

+ boek met pianobegeleidingen

Uitgeverij: Luc De Smet

Kandonkiaan 7

2160 Wommelgem

Tel: 03/322.74.30

6) Steylaerts: *Mijn eerste notenleerboek*

Uitgeverij: Drukkerij Steylaerts

Donk 33

2500 Lier

7) Francine van Aelboom - Jaak Van den Borre - Jos Van den Borre: *Algemene Muzikale*

Vorming

Deel 1 + handleiding

Uitgeverij: De Sikkel

Nijverheidsstraat 6

2390 Malle
Tel: 03/312.47.61

8) Jan Van der Linden: *Notenleer voor het eerste jaar*
+ aparte handleiding en werkschrift

Uitgeverij: De Notenboom
Oever 10
2550 Kontich
Tel: 03/887.15.80

BIBLIOGRAFIE AMV L2

1) Bryon - Decancq: *Ik leer muziek* - deel 2a en 2b
+ enkele pianobegeleidingen
+ didactische wenken in het boek zelf

Uitgeverij: Musica Flandrorum
Vichteplaats 6 - 10a
8560 Vichte
Tel. 056/777652

2) Cabus: *Beginmethode voor notenleer*: tweede deel
+ boek met pianobegeleidingen

Uitgeverij: Maurer
Watermanlaan 7
1200 Brussel

3) Ceulemans - Mattheessens - Van Holen - Byttebier:
Notenleerlessen 2
+ handleiding
+ pianobegeleiding

Uitgeverij: De Sikkel
Nijverheidsstraat 6
2390 Malle
Tel: 03/312.47.61

4) Johan Delaere: *Muziekmozaïek tweede Jaar AMV*
+ Pianobegeleidingen
+ werkboekje

Uitgeverij: Press - Clusief
Oudstrijderslaan 10
8860 Lendeledede
Tel: 051/30.50.88
Fax: 051/31.36.41

5) Jos De Ryck - Lode Dieltiens - Marc Van den Broeck:
Doe je mee AMV? deel 2
+ boek met pianobegeleidingen en enkele didactische wenken
+ cassette

Uitgeverij: De Garve
Groene Poortdreef 27
8200 Sint-Michiels Brugge
Tel: 050/383846

6) Luc De Smet: *Notenleerlessen L2*
+ boek met pianobegeleidingen

Uitgeverij: Luc De Smet
Kandonklaan 7
2160 Wommelgem
Tel: 03/322.74.30

7) Steylaerts: *Mijn tweede notenleerboek*

Uitgeverij:Drukkerij Steylaerts
Donk 33
2500 Lier

8) Francine Van Aelboom - Jaak Van den Borre - Jos Van den Borre: *Algemene Muzikale Vorming*
Deel 2 + handleiding

Uitgeverij:De Sikkel
Nijverheidsstraat 6
2390 Malle
Tel: 03/312.47.61

9) Jan Van der Linden: *Notenleer voor het tweede jaar*
zang en speelboek

Uitgeverij:De Notenboom
Oever 10
2550 Kontich
Tel: 03/887.15.80

Boeken die speciaal bedoeld zijn om de fasleutel aan te leren:

1) Jef De Vos - Leo Praet: *Eerste lessen in Fasleutel deel 1*

Uitgeverij:Nieuwmolen
Neetweg
2220 Hallaar

2) Mattheessens - Goovaerts: *Notenleerlessen in bassleutel*

Uitgeverij: De Sikkel
Nijverheidsstraat 6
2390 Malle
Tel: 03/312.47.61